

Верховний
Суд

Роль громадськості у захисті екологічних прав в умовах війни

Бурлаков Сергій

суддя Верховного Суду, к.ю.н.

науково-практична конференція

«Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану»

(Харків, 2022)

ПОПЕРЕДНЯ ШКОДА (за даними Міндовкілля):

37 млрд євро

Викиди в атмосферне повітря внаслідок лісових пожеж, горіння нафтопродуктів, загорання промислових об'єктів

67 млн ТОН

Замінована територія чорноземів

200 000 кв. км

Спалено лісів

2,4 млн га

20 %

природоохоронних територій уражені війною

2 209

родовищ з енергоресурсами, металами і мінералами знаходяться під окупацією

Держава + Громадськість = Перемога
(ст. 9 Орхуської конвенції)

Право на звернення до суду

Створена з метою захисту екологічних інтересів громадська організація є природоохоронною організацією, яка відповідно до положень Орхуської конвенції та законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про громадські об'єднання» на виконання завдань, визначених у її статуті, **має право звертатися до суду для захисту порушених екологічних прав**, а також **з метою захисту навколишнього природного середовища**. У позовній заяві щодо захисту екологічних прав громадська організація вправі визначати своє процесуальне становище як позивач та обґрунтовувати свою заінтересованість необхідністю захисту життя, здоров'я й екологічних прав та **інтересів невизначеного кола** неперсоніфікованих осіб, наприклад мешканців населеного пункту.

Постанова КЦС ВС від 19.10.2022, справа 906/3/21

Постанова КАС ВС від 04.11.2022, справа № 420/18905/21

Доступ громадських організацій та одноособових суб'єктів звернення до судочинства, а також щодо протидії жорстокому поводженню з тваринами

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11.12.2018, справа № 910/8122/17

Постанова Верховного Суду від 28.08.2019, справа № 539/369/19

Постанова Верховного Суду від 11.08.2020, справа № 821/837/17

Постанова Верховного Суду від 02.10.2019, справа № 826/9432/17

Постанова Верховного Суду від 03.10.2018, справа № 800/216/17

Постанова Верховного Суду від 19.10.2022, справа 906/3/21

Постанова Верховного Суду від 04.11.2022, справа № 420/18905/21

Доступ громадських організацій до правосуддя з питань захисту екологічних прав громадян щодо використання земельних ділянок з порушенням земельного і водного законодавства

Постанова Верховного Суду від 01.04.2020, справа № 127/3170/17

Постанова Верховного Суду від 01.10.2020, справа № 904/4470/19

Постанова Верховного Суду від 14.02.2019, справа № 911/792/18

Постанова Верховного Суду від 25.06.2020, справа № 826/11374/15

Постанова Верховного Суду від 15.05.2020, справа № 420/2256/19

Доступ громадських організацій до правосуддя з питань з питань відновлення стану навколишнього природного середовища, скасування рішень органів державної влади та місцевого самоврядування з питань будівництва, використання надр

Постанова Верховного Суду від 17.04.2019, справа № 911/1579/16

Постанова Верховного Суду від 07.07.2020, справа № 640/15402/19

Постанова Верховного Суду від 26.02.2020, справа № 826/9175/18

Постанова Верховного Суду від 26.02.2020, справа № 826/9175/18

Постанова Верховного Суду від 26.11.2019, справа № 826/4630/18

Постанова Верховного Суду від 24.10.2019, справа № 806/1243/17

Доступ громадських організацій до правосуддя з питань з питань охорони навколишнього природного середовища від шкідливих викидів в атмосферу:

Постанова Верховного Суду від 14.09.2020, справа № 520/9364/18

Постанова Верховного Суду від 21.10.2019, справа № 816/274/16

Постанова Верховного Суду від 21.10.2019, справа № 826/3820/18

Постанова Верховного Суду від 21.10.2019, справа № 826/3820/18

Постанова Верховного Суду від 18.04.2018, справа № 734/2723/17

Подолання судового імунітету

Постанова Верховного Суду від 18.05.2022 у справі № 760/17232/20-ц

Постанова Верховного Суду від 14.04.2022 у справі № 308/9708/19

Пріоритет діяльності ГО:

фіксування та збирання доказів військових злочинів в екологічній сфері **разом**
з міжнародними громадськими організаціями

—
Верховний
Суд

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!